

zási munkálatoknál. Megállapítottam, hogy a rönkutat munkagép erősen megrongálta, megbolygatta. Az utat a közműárókban csak rövid szakaszon lehetett megfigyelni mintegy 140 cm mélységben. Feltételezhetően ennek az útnak egy másik ÉNy-i szakaszát sikerült megfigyelni 1977-ben ezen utca 7. számú háza előtt. Ezáltal a rögzített útszakasz több mint 50 m hosszan követhető.

ILON GÁBOR

194. Kővágótotós határa

(Baranya megye) Ő, Ró

2006. december 15-én terepbejárást végeztünk a BMMI Culture 2000 pályázatának keretében.

Horváth-malom DK: Nagy területen elszórtan kevés római kori kerámiát találtunk, a lelőhely É-i részén egy kb. 2 m átmérőjű foltban nagyobb mennyiségű őskori kerámia került elő.

Kenderes: A dombhát Ny-i, patak felőli lejtőjén egy hosszan elnyúló keskeny sávban mutatkoztak objektumok foltjai a légi fotón. Ezeket a sötét, szenes foltokat a terepbejárással is beazonosíthattuk. Nagy mennyiségű kő és habarcs alapján szétszántott épület nyomaira bukkantunk. Nagy mennyiségű római kori kerámiát, vassalakat és égett csontokat gyűjtöttünk a területen.

Munkatársak: Csordás Bálint, Gáti Csilla, Szabó Tibor, Vajda Olga.

BERTÓK GÁBOR

195. Kulcs, Göböl-járás

(Fejér megye) Á

2006. május 22-én az Intercisa Múzeum lakossági bejelentést kapott, hogy a múlt év során gázvezeték áása közben állatcsontokat és kerámiatöredékeket találtak az Őzike utcai, 3041 hrsz. ingatlanon. A helyszíni szemle során megállapítottuk, hogy a lelőhely a Göböl-járás nevű határrészben található, területén elszórtan hétvégi üdülők találhatók. Az Árpád-kori cserepek az említett út tengelyétől Ny-ra mintegy 30–40 m-re kerültek elő. A lelőhely pontos kiterjedése nem állapítható meg, csak a domborzati viszonyok alapján lehet rá következtetni. A település légvonalban mintegy 600 m-re található a Rácalmás-Göböl-járás néven ismert Árpád-kori temetőtől, így valószínűsíthető, hogy utóbbi a faluhoz tartozott.

KESZI TAMÁS

196. Kunbaja, Középbirtok

(Bács-Kiskun megye) I

2006. december 7-én helyszíni szemlét végeztünk a Kunbajai MgtSz telephelyétől DNy-ra 700–800 m-re, ahol a Középbirtok-dűlőben augusztusban szántás során gyermekvázat forgattak ki. A felszín igen változatos a területen, több homokdombvonulat fut É–D irányban. Ezek egyikén, a domb tetején van a temető. A helyszíni szemle során nem találtunk az azóta elboronált földön sem embercsontot,

sem egyéb leletet, a bejelentő elmondása alapján mégis egy temetőt regisztrálhatunk, mely úgy tűnik, alig bolygatott. Kerámiaanyagot, fémleletet, középkori templomra utaló kő- és téglatörmelék nem találtunk, a temető korának meghatározása jelenleg nem lehetséges.

ROSTA SZABOLCS

197. Lesencetomaj, Piroskereszt

(Veszprém megye) Ró, A

A 2006. évi ásatások során sikerült összehasonlítani az 1988., 1995., 1996. évi szelvényeket a 2005. évi ásatási területtel. E nagyobb, összefüggő felületről Ny-ra elkezdtük a temető Ny-i szélének kutatását, amelyet egy 40 m-es szakaszon sikerült behatárolnunk. Ettől É-ra a temető kiszélesedett, ahol kutatásaink szerint még további kilenc sírsor várható. Elkezdtük a temető É-i szélének kutatását is, ahol előkerült az első D–É-i tájolású római kori sír. A feltárások során 441 újabb sír látott napvilágot. Az idei ásatáson korábban ismeretlen temetkezési szokásokat figyelhetünk meg. A feltárt terület egy részén az átlagosnál mélyebb sírok kerültek elő, amelyekben nagyobb, fagerendákból szerkesztett, sarkaikon és közepén átlagban 17 cm hosszú, vastag szegekkel megerősített, ládaszerű koporsók kerültek elő. Sem aljuk, sem tetejük nem volt. (Hasonló megfigyelést tett Lipp Vilmos is a feltárásai során.) Ezekben a sírokban, az általánostól eltérő módon, általában gazdag mellékletű férfiak nyugodtak veretes övekkel. A szokásostól eltérően az öveket leggyakrabban nem a medencecsontokon, hanem a jobb lábszárcsont mellé helyezve találtuk meg, az övre erősített fatokban őrzött két késsel együtt. Fegyvermelléklet még ezekben a sírokban sem volt. Ugyancsak e temetőrész jellegzetessége a 15 esetben napvilágra került, vaspántos, három esetben bronzlemezzel is díszített vödörmelléklet, amely leggyakrabban nők és gyermekek sírjában volt. A női sírok leletanyagukban nem térnek el a szokásos Keszthely-kultúrák női sírok jellegzetességeitől: kosaras és más típusú fülbevalók, gyöngyök, tűk, karperec, ritkábban kések, csatok. Két esetben szélesebb, préselt díszítésű, íves bronzpántok kerültek elő, belsejükben textilnyomokkal. Felmerült, hogy talán fejdíszek vagy fátöltő lezserítő pántok lehettek. Ritka leletek, temetőnkben most kerültek elő első ízben, díszesen faragott csonttégelyek gyermeksírokból, valamint hét esetben tarsoly csontzárjai, öntött bronzkorongok, díszek. Szintén ritka lelet a gyűrű, amelyből idén hét darab látott napvilágot. A nyakláncba fűzött csüngők, díszek közül érdemes külön is megemlíteni azt a 3 db kígyócsontot, amely egy kislány sírjából került elő.

S. PERÉMI ÁGOTA

198. Levelek határa

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Ő, Sza

2006. október 4-én helyszíni szemlét végeztünk az Apagy és Levelek között tervezett szélessávú informatikai

hálózat kábelének nyomvonalán. A beruházás leveleki vége előtt lelőhelyet találtunk. A főúttal azonos irányú, keskeny, ovális alakú felszíni telepnyom É-i szélét az út jelöli ki, míg K-ről a Máriapócsi (IV.) főfolyás határolja. Kiterjedése nagyjából 50×100 m, felszínén császárkori és őskori(?) kerámiát gyűjtöttünk.

Munkatárs: Szegfű László technikus.

PINTYE GÁBOR

199. Levél határa

(Győr-Moson-Sopron megye) Rő, Kö, Ű

2006. májusban terepbejárást végeztem a település határába tervezett szélerőműpark által érintett területeken.

Jobb parti-csatorna-1. sz. főút között: Az M15 gyorsforgalmi úttól DK-re, a Lajta jobb parti-csatorna és az 1. sz. főút közötti szántóföldön számos újkori cserép mellett római kori és középkori kerámiatöredékek is kerültek elő. A nem túl intenzív települési jelenségek kiterjedése viszonylag jól megállapítható volt.

Országúti szántók II.: A már korábban is ismert lelőhely a falu ÉK-i határán futó 1. sz. főút elágazásánál, az út Ny-i oldalán, az Országúti szántók nevű dűlő É-i felében, közvetlenül a levél-hegyeshalmi község határánál található. A szántóföldön kisebb foltban néhány középkori cseréptöredék került elő. A terepbejárás során előkerült leletek a lelőhely déli részéről származnak. A terület É-i részét magas repce miatt nem lehetett bejárni.

TAKÁCS KÁROLY

200. Lébény, Göbeháza

(Győr-Moson-Sopron megye) U, Á

2006. április 3–26. között a Logisztikai Központ ÉNy-i részén tervezett „Werkstatt” területén végeztünk kutatást. A feltárás során 85 régészeti objektumot bonthatunk ki, amelyek mind kronológiailag, mind jellegüket tekintve szerves folytatásai a göbeházi ásatáson eddig megismert jellemzőknek: neolit telep, Árpád-kori falu. A telepek szélén csak gazdasági melléképületek kerültek a felszínre. A leletanyag dominánsan 12–13. századi kerámia.

2006. november 21. és december 7. között a Somlai Truck-telek Ny-i bővítési területén végeztünk régészeti megfigyelést. A terület K-i sávjában, a Duna-meder nyomát és mellette a vízjárta területet figyeltük meg, de már itt is mutatkoztak az őskori objektumok: neolit alapárkos házak. Az Árpád-kori objektumok a folyómeder irányába tartó vízelvezető árkok voltak. A kirajzolódó 153 objektumot dokumentáltuk, feltárásuk 2007-re maradt.

2006. november 21. és december 16. között régészeti feltárást végeztünk a 2004/3 hrsz. ingatlanon (Horseboxes-terület). A beruházással érintett 3000 m² terület korábbi ásatásainkkal közvetlenül határos. Az ideai ásatás a község ÉK-i határában fekvő ovális alakú

dombon elnyúló lelőhely központját érintette, a domb leginkább szélvédett K-i oldalán. Megfigyeléseink kronológiailag közvetlenül kapcsolódnak a korábbi kutatásokhoz: az eddig megismert Árpád-kori falurészt és a neolit telepet kutathattuk tovább. A telken feltárt 366 objektum zömmel a 12. századhoz kapcsolódik, közülük 3 lakóház volt. A házak egymástól 20–25 m-re egy ÉNy-DK tengelyre illeszkedve helyezkedtek el, tájolásuk, szerkezetük, méretük alapvetően egyezett. Téglalap alapú, nyeregtetős gödörházakról van szó, DK-i sarkukban agyagtapasztásos kemencével. Az egyik lakóépületben a kemencén kívül a ház közepén ovális alakban elrendezve sűrűn rakott folyami kavicsokból készített alkalmi melegítőobjektum is előfordult. A településhorizontot a nagy mennyiségű kerámián kívül egy ívelt szárú, kúpos, tüskés vassarkantyú, valamint IV. István (1163) bizánci típusú rézpénze (CNH 98., MÉ 114.) is keltezi.

A neolit jelenségek egy kissé keletebbre nyúló központú telephez köthetők, L alakban futó vízelvezető árkok, kisebb tárológödrök tartoznak e horizonthoz.

A leletanyag a Hansági Múzeumba került.

Munkatársak: Ritly Jenő (Xantus J. Múzeum), Zelenka János régészhallgató.

ASZT ÁGNES

201. Lébény határa

(Győr-Moson-Sopron megye) Ő, B, Rő, Á, Ű

2006. májusban terepbejárást végeztem a település határába tervezett szélerőműpark által érintett területeken.

Mária-major I.: A már ismert lelőhely a Hanság mocsarának K-i peremén található, egy nagyobb kiterjedésű kiemelkedés legmagasabb részén. A területet magas lucerna borította, ennek ellenére néhány erősen erodált római kori kerámiatöredéket találtam.

Mária-major II.: A már ismert lelőhely Mária-major közelében, a Lébényből Kimle felé haladó Széles útnak nevezett dűlőút Ny-i oldalán helyezkedik el, egy markáns kiemelkedésen. A domb legmagasabb részén, az itt álló villanyoszlop körül néhány darab őskori (s talán egy római kori) cseréptöredéket találtam.

Pap-földek: A Lickó-puszta felé vezető keskeny, aszfaltos úttól délre, mintegy 400 m hosszan elnyúló sávban szórványosan Árpád-kori (és újkori) cseréptöredékeket gyűjtöttem. A telepnyom területe csak enyhén emelkedik ki a környezetéből. A lelőhely közvetlenül egy széles csatorna partján helyezkedik el. A csatorna egy hajdani Duna-meder helyén halad, mely egészen Mecsérig követhető.

Srott-tag II.: A lelőhely Lébény határának É-i részén, a vasút, a Lébénymiklósi-csatorna és a Kis-dunaitőzegcsatorna közötti területen található, egy nagy kiterjedésű, markáns kiemelkedésen. A dombot három oldalról hajdani folyómeder veszi körbe. A folyómeder felőli oldalon a domb oldala viszonylag meredeken lejt.